

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy lven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értéküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szerkesztési részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**.
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Értesítés kiállítási ügyben. — A hadügyminis-
terium helyet keres 400 remonda csikó számára. Sz. S. — Válasz
Fekete Pál ur feleletére. Mészáros István. — Felhívás a szőlő-
birtokosokhoz. — Értesítés a ragályos állati betegségekről. — Egy-
veleg. — Vidéki gazd. tudósítás: Felső-Rákos. — Üzleti
heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Értesítés

kiállítási ügyben.

Az erdélyi gazdasági egylet 1880. október 28-ikától november 3-áig Kolozsvárt a városi vigadó (Redoute) helyiségekben gyümölcsészeti és kertészeti kiállítást fog tartani, melynek intézése és rendezése ezen egylet kertészeti szakosztályára lett bízva.

E kiállítás a magyar haza egész területére terjed ki és négy osztályra oszlik u. m. I. gyümölcs., II. vetemény és főzelék., III. szoba kertészet, végre IV. kerti eszközök és kézi gépek.

A kiállításra szánt termékek és tárgyak a szükséges hely biztosíthatása végett október hó 15-ére az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatalánál (Kolozsvárt, belmonostorutca 8-ik szám) szóval vagy írásban bejelentendők és legkésőbb október hó 24-ére ugyanazon czim alatt beküldendők.

Ezen meghatározott időn túl bejelentett, vagy beérkezett küldemények a versenyből kizártnak.

RÉSZLETES TERVEZET.

I. osztály: Gyümölcs.

(Az évszakhoz képest legteljesebb és leghelyesebben megnevezett csoportozatokban.)

1. Alma.

a) Csoportozatok az erdélyi gazdasági egylet által tenyészítésre ajánlott fajokból. (Lásd a függeléket.)

Jutalmak: 1 drb. egyleti ezüst érem; 2 drb. egyleti bronzérem.

b) Csoportozatok az erdélyrészi (honi) almafajokból.

Jutalmak: 1 drb. egyleti ezüst érem, 2 drb. egyleti bronzérem.

c) Csoportozatok vegyesen összeállított almafajokból.

Jutalmak: 2 drb. egyleti bronzérem.

2. Körte.

a) Csoportozatok az erdélyi gazdasági egylet által tenyészítésre ajánlott fajokból. (Lásd a függeléket.)

Jutalmak: 1 drb. egyleti ezüst érem, 2 drb. egyleti bronzérem.

b) Csoportozatok vegyesen összeállított körtéfajokból.

Jutalmak: 2 drb. egyleti bronzérem.

3. Szőlő.

a) Asztali szőlő csoportozatok.

Jutalmak: 3 drb. arany, 2 drb. arany és 1 drb. arany.

b) Borszőlő csoportozatok.

Jutalmak: 2 drb. egyleti bronzérem.

c) Erdélyrészi (honi) asztali és borszőlőfaj csoportozatok.

Jutalmak: 1 drb. egyleti ezüst érem, 2 drb. bronzérem.

4. Vegyes gyümölcs.

Dió, mogyoró, gesztenye stb. csoportozatok érdem és szükség szerint dícsérő oklevelekkel fognak jutalmaztatni.

II. osztály: Vetemény és főzelék.

1. Vetemény u. m. petrezselyem, hagyma, paszternák, zeller, paprika stb.

2. Főzelék u. m. burgonya, enni való kerek (tarló) répa, murok, kel, karaláb, káposzta stb.

mindezek csoportozatban, vagy egyenként kiállítva.

Jutalmak: csoportos kiállításokra 3 drb. arany, 2 drb. arany és 1 drb. arany, 3 drb., 2 drb. és 1 drb. kettős ezüst

forint., továbbá hat drb. ezüst forint külön-külön egyes kiváló termények jutalmazására.

III. osztály: Szoba-kertészet.

1. Szobában tenyésző virágok.
2. Szobában tenyésző dísznövények.
3. Virágcsokrok. (Bukétok.)

Jutalmak a legszebb csoportozatokra és virágcsokrokra — kereskedelmi kertész által kiállítva: 3 drb. arany, 2 drb. arany és 1 drb. arany., — magánegyenék által kiállítva dicsérő oklevelek.

IV. osztály: Kerti eszközök és kézi gépek.

1. Talajmívelési eszközök.
2. Gyümölcskerti „
3. Szőlőkerti „
4. Szoba-kertészeti „
7. Vegyes használatu „

Jutalmak: 2 drb. egyleti ezüst érem, 5 drb. egyleti bronzérem.

A tárlat minden egyes osztályának bíráló bizottsága ezenkívül itt külön fel nem sorolt elegendő számú dicsérő oklevéllel rendelkezik, melyek érdem és szükség szerint fognak odaítéltetni.

Minden érem- vagy pénzdíjhoz még külön oklevél is lesz mellékelve.

Egy kiállító ugyanazon (a jelen „Értesítés“-ben arabs számjeggyel jelelt) alosztályban csak egy kitüntetést nyerhet.

* * *

Érem vagy pénzdíjat kizárólag tenyésztő, termelő vagy készítő nyerhet, még pedig csakis

abszolút becsesei bíró

kiállitmánnyal.

Az összehasonlítás és bírálat megejthetése végett a gyümölcs minden egyes fajtájából legalább 4 darab vagy gerezd., valamint a vetemény és főzélékféléből is megfelelő példányszám küldendő.

Egy csoportozat bemutatására többen is egyesülhetnek ugyan, de ily esetben a netáni kitüntetést is csak együttesen nyerik.

Minden gyümölcs, szőlő és egyáltalában minden kiállítási tárgy névvel látandó el, mely alma és körténél magára az illető példányra lesz tényleg feljegyzendő, más kiállítási tárgyra pedig szilárdan felaggatandó.

Azonkívül felkéretnek a t. beküldők, hogy egy külön mellékelendő jegyzékben részletezzék a termelésre vagy előállításra vonatkozó főbb adatokat., illetőleg rövid leírásban közöljék kiállításuknak gazdasági statistikáját vagy kezelési módzatát és azt is, hogy a kiállított mutatóval egyenlő minőségű termék-ből mennyi készlete van (vagy kívánatra mennyit állíthatna elő) és mi árért eladó.

A különben is eladási cikket képező kiállítási tár-

gyak ugyan eladhatók, de a tárlat bezárása előtt annak helyiségeiből semmi szín alatt el nem távolíthatók.

Ha a kiállító világosan meg nem jegyzi, hogy küldeményét visszavárja, akkor az a tárlat javára el fog árvereztetni.

Mindennemü vasuti s póstai fuvardíj Kolozsvárig, valamint a kiállitmány netáni visszacsomagolásának és visszaküldésének költsége a kiállítót terheli, azonban a vasutól vagy póstától a tárlatba és innen oda vissza a küldemények díjmentesen fognak szállíttatni.

A KIÁLLÍTÁS NAPIRENDJE.

Október 28-án délelőtt 11 órakor a tárlat ünnepélyes megnyitása.

Október 29-én a bíráló bizottságok működése, mi alatt a kiállítás zárva marad.

Október 30 és 31-én valamint november 1-én a kiállítás a látogatásra nyitva áll.

November 2-án délelőtt 11 órakor a megítélt jutalmak kiosztása.

November 3-án a tárlat javára visszamaradt tárgyak árverése és a kiállítás bezárása.

* * *

A kiállítás naponta délelőtti 9-től délutáni 4 óráig nyitva áll, belépti díj október 28-án és november 2-án (a megnyitás és jutalomosztás napjain) személyenként 20 kr., más napokon 10 kr.

A kiállítás egész tartamára érvényes: „Állandó jegyek“ darabonként 50 kr-ával az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalánál és a tárlati pénztárnál kaphatók. Az ilyen jegy csupán a rajta megnevezett egyénre szól és másra át nem ruházható., a kiállítók — jelentkezésük esetén — az „Állandó jegy“-et díjtalanul nyerik. Ha több kiállító egyesült egy csoportozatnak bemutatására, akkor csak az általuk kijelelt közös képviselő tarthat az említett ingyenjegyre igényt. —

Miuden egyéb, még netán kívánatos részletes felvilágosítással szives megkeresésre az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala teljes készséggel szolgál.

Kolozsvárt, 1880. szeptember hó 14-én.

Az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti szakosztályának rendező bizottsága:

Veress Ferencz, s. k.
bizottsági elnök.
Gamauf Vilmos, s. k.
egyleti titkár.

Függelék.

Az erdélyi gazdasági egyesület által tenyésztésre ajánlott gyümölcsfajok a következők:

1. Almák: Nyári vaj alma, Fehér asztrakáni, Piros asztrakáni, Nyári piros Calvil, Szent János borizü, Nyári parmain, Nagy se-lyem alma, Revali körteizü alma, Gravensteini, Skárlátpiros parmain, Őszi piros Calvil, Sándor czár, Danzigi szeges, Pomme ananas (belga), Luicken alma, Kék alma, Drap d'or, Pónyik, Batul, Nemes szer-csika, Szász pap, Reinette musqué, Téli angol arany parmain, Blenheim-peppin, Angol kórodai reinette, Ananas reinette, Mulhaupt car-

min reinette, Fehér (Szacsvai) tafota, Muntineszkő, Angol Gulderling, Stettini piros (Török Bálint), Kewi izletes, De Jonghe róza almája, Hawley, Belmont, Monstreuse de Bergerac, Bouton d'or, Kaupanger Bouche, Calvil du Roi (Londoni-peppin), Kornwallisi füszer alma (Cornish July flower), Orange-peppin Cox, Karmelita reinette (Gyöngy kormos), Orleansi reinette, Parker kormos peppinje, Ribston-peppin (Angol gránát), Adam parmain, Kanadai fehér (Párisi Rambour reinette), Court pendu rouge royal (Piros királyi kurtaszáru), L'abondante (Bötermő), Schönbrunni reinette, Baumann reinette, Sikulai alma, Kasseli nagy reinette, Champagnei reinette, Jacquin almája, Mádai reinette, Daru alma, Bánfi Pál, Borsos alma; — összesen 60 faj.

2. **Körték:** Apró Muskotály, Nyári zöld Magdolna, Juliusi esperes, Robin muskotály, Nyári király, Stuttgarti kecskeőr, Nyári tövis (pézsmá), Giffard vajoncza, Torzsátlan (Lőrincz Kovács) Vilmos körte, Congressus emléke, Salisbury, Őszi pergamen (Beurré blanche), Izenbart, Beurré de bois (Erdei vajoncza), Alexandrine Douillard, Bosc kobakja, Vermillon d'en haut, Pisztrang, Angoulemei hercegnő, Clairgeau, Charneusi izletes, Testvér körte (Deux soeurs), Coloma ősi vaj körtéje, Szürke esperes, Louise bonne d'Avanches, Esperen vineuse, Admiral Cecil, Marie Louise, I. Napoleon vaj, Heléne Grégoire, Colmar d'Aremberg, Capiaumont, Diel vajoncza, Général Dutilleuil, Délice Hardenpont, Nec plus Meuris, Beurré d'Ghelin, Sterckman vaj, Jodoigne diadala, Sénateur Vaiste, Uj Zéphirine, Egri körte, Esperen bergamotte, Rousselette van der Wecken, Téli Hardenpont, Dr. Capron, Jaminette, Madame Grégoire, Keveron sans pareil, Grumkowi vaj, Liegel téli vaj, Beurré d'Argenson, Passe Colmar (Regentin), Mauna Colmar, Josephine des Malines, Nélis téli vajoncza, Brüsseli pergamen (Doyenne d'hiver), Bollweilli vaj, Uj Fulvia; — összesen 60 faj.

A hadügyminiszterium helyet keres 400 remonda csikó számára.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur külön leiratban hívta fel az erdélyi megyék és lótenyésztő bizottságok elnökeinek figyelmét a hadsereg számára szállítandó lószükséglet érdekében.

A rendes csapatok és honvédség évi ló-szükséglete, béke időben mintegy 5—6000 darabra tehető. A tenyésztők érdeke hozza magával, hogy eladó lovaikat, minél kevesebb közvetítési veszteséggel, egyenesen a hadseregnek szállíthassák.

Az erdélyi gazdasági egylet évek óta tartó sürgetéseinek lett végre annyi eredménye, hogy mozgó lovatató bizottságok küldessenek ki s ez által a magán kezekre került szállítási üzlet igen merevvé vált monopoliumát megtörvén, minden egyes tenyésztőnek mód és alkalom nyujtassék, hogy eladásra kész s a követelt igényeknek megfelelő lovat, a vidéken működő katonai bizottságnak, minden évben közvetlenül mutathassa be és ajánlhassa fel; így lovaért megnyerheti az államtól engedélyezett teljes árt, melynek jökora százaléka különben a közvetítők által tőle elvonatnék.

Ezen új vásárlási rendszer nincs még ugyan a hadsereg-nél teljesen elfogadva, de mégis az utóbbi időkben több oly lépés történt, mely a közvetlen lóvásárlások szerény kezdetét jelzi. Erdélyre nézve pár évvel ezelőtt egy külön katonai lovatató bizottság rendeltetett ki, melynek Kolozsvárt lakó főnöke felhatalmaztatott, hogy az erdélyi nagyobb vásárokat, méneseket és jobb tenyész-vidékeket beutazva, közvetlenül a tenyésztőktől vásárolhassa a szükséges lovakat.

A kezdeményezés tehát még van, de egyelőre a had-

ügyminiszterium, Erdélyt tekintve, abban találja a közvetlen lóvásárlás legnagyobb akadályát, hogy az erdélyi anyag egy része ugyan származásra és vérre nézve jó s a csikók gondos nevelése esetében kitünő, katonai czélokra alkalmas lovakat nevelne, de általában a csikókat igen sanyaruan nevelik: a fejlődésükre szükséges táplálékban, mozgásban nem részesítik és a mi fő hiba: gyakran már 2—3 éves korukban hámba fogják s a korai munka által tönkre teszik. Ez okozza aztán, hogy a lovatató bizottság, mely 4—5, egész 8 éves korig való kész lovak vásárlására van utalva, aránylag kevés alkalmas lovat talál.

E bajon a hadügyminiszterium az által kíván segíteni, hogy katonai csikó-telepek felállítását tervezi, melyek mindegyikében 400 darab csikó neveltetnék; ezeket 1—3 éves korukban egyenesen a tenyésztőktől vásárolnák s éltők 5-ik évéig nevelnék, a hadsereg számára.

Ennek a tervbe vett erdélyi csikó-telep felállításának most már csak azon akadály áll útjában, hogy megfelelő helyiséget és legelő területet még nem találtak. Ilyennek felajánlására hívjuk fel ezennel az erdélyi gazda közönséget, azon figyelmeztetéssel, hogy csak méltányos árak mellett lehet kilátásunk a sikerhez.

Az alábbiakban adjuk a berendezés és kellékek áttekin-tését, azon kimutatás után dolgozva, melyet Bylandt hadügy-miniszter ur 1880. június 16-ról keltezte, közvetlenül az erdélyi gazdasági egyletnek megküldött:

1) Személyzet: 1 kapitány, 1 számvivő, 1 orvos, 1 állatorvos, 2 őrmester, 4 tizedes, 1 számvivő segéd, 1 gyógykovács, 40 legény, 3 mesterember, 3 tiszt szolga.

Ha a gazdaságot a hadügyminiszterium saját számlájára folytatja, kell még a fennebbi tisztán katonai személyzethez 1 gazdasági-intéző, 2 ispán, 2 béres gazda.

2) Helyiség. A fennebbi személyzet számára kell: 16 szoba, 1 kamra, 11 konyha, 7 padlás (hiju), 8 fás kamra, 1 kórházi szoba, 1 lakszoba mesterembereknek, 1 raktár, 1 kis szoba, gyógyszerek tartására. Ezen felül, ha szükséges, a gazdasági intéző és ispánok számára is alkalmas lakás.

3) Istálló. Minden egyes ló számára 3 meter hosszú és 1,33 meter széles álló hely. Összesen a 400 remondának mintegy 1836 négyzet meternyi helyre van szüksége a keresztlátokat, utakat nem számítva. Kell továbbá 1 kór-istálló 15—20 lóra; 1 külön kór-istálló eshető gyanus betegeknek 10—15 lóra. Az istállók közelében alkalmas tiszta vízi kutak és itató váluk kellene. Mindenik istállóban 1—2 válu felállítására alkalmas tér kell.

4) Legelő. Jó fütermő vidékeken 1 lóra 1064 öl legelőt szoktak számítani; 400 remonda számára tehát 276 hold legelő szükséges. Kevésbé jó fütermés mellett 1 lóra 2471 öl, összesen 460—640 holdnyi terület kell. Oly helyek, melyeket áradás szokott járni, nem használhatók. — Havasi legelő, ha 2 napi járóföldnél nem fekszik távolabb, nagyon kívánatos.

5) Kifutó hely. Az istállók közvetlen közelében, minden 40—50 lónyi csoportra akkora futkározó hely kell, melynek hossza 120, szélessége 60 lépésnyi. Az összes ló állomány

forint., továbbá hat drb. ezüst forint külön-külön egyes kiváló termények jutalmazására.

III. osztály: Szoba-kertészet.

1. Szobában tenyésztő virágok.
2. Szobában tenyésztő dísznövények.
3. Virágcsokrok. (Bukétok.)

Jutalmak a legszebb csoportozatokra és virágcsokrokra — kereskedelmi kertész által kiállítva: 3 drb. arany, 2 drb. arany és 1 drb. arany., — magánegyenék által kiállítva dicséret oklevelek.

IV. osztály: Kerti eszközök és kézi gépek.

1. Talajmvelési eszközök.
2. Gyümölcskerti „
3. Szőlőkerti „
4. Szoba-kertészeti „
7. Vegyes használatu „

Jutalmak: 2 drb. egyleti ezüst érem, 5 drb. egyleti bronzérem.

A tárlat minden egyes osztályának bíráló bizottsága ezenkívül itt külön fel nem sorolt elegendő számú dicséret oklevéllel rendelkezik, melyek érdem és szükség szerint fognak odaítélni.

Minden érem- vagy pénzdíjhoz még külön oklevél is lesz mellékelve.

Egy kiállító ugyanazon (a jelen „Értesítés“-ben arabs számjeggyel jelelt) alosztályban csak egy kitüntetést nyerhet.

* * *

Erem vagy pénzdíjat kizárólag tenyésztő, termelő vagy készítő nyerhet, még pedig csakis

abszolút becses bíró

kiállítvánnyal.

* * *

Az összehasonlítás és bírálat megejthetése végett a gyümölcs minden egyes fajtájából legalább 4 darab vagy gerezd., valamint a vetemény és főzelékféléből is megfelelő példányszám küldendő.

Egy csoportozat bemutatására többen is egyesülhetnek ugyan, de ily esetben a netáni kitüntetést is csak együttesen nyerik.

Minden gyümölcs, szőlő és egyáltalában minden kiállítási tárgy névvel látandó el, mely alma és körténél magára az illető példányra lesz ténnyel feljegyzendő, más kiállítási tárgyra pedig szilárdan felagatandó.

Azonkívül felkéretnek a t. beküldők, hogy egy külön mellékelendő jegyzékben részletezzék a termelésre vagy előállításra vonatkozó főbb adatokat, illetőleg rövid leírásban közöljék kiállításuknak gazdasági statistikáját vagy kezelési módozatát és azt is, hogy a kiállított mutatóval egyenlő minőségű termékből mennyi készleto van (vagy kívánatra mennyit állíthatna elő) és mi árért eladó.

A különben is eladási cikket képező kiállítási tár-

gyak ugyan eladhatók, de a tárlat bezárása előtt annak helyiségeiből semmi szín alatt el nem távolíthatók.

Ha a kiállító világosan meg nem jegyzi, hogy küldeményét visszavárja, akkor az a tárlat javára el fog árvereztetni.

Mindennemü vasuti s póstai fuvardij Kolozsvárig, valamint a kiállítvány netáni visszacsomagolásának és visszaküldésének költsége a kiállítót terheli, azonban a vasutól vagy póstától a tárlatba és innen oda vissza a küldemények díjmentesen fognak szállíttatni.

A KIÁLLÍTÁS NAPIRENDJE.

Október 28-án délelőtt 11 órakor a tárlat ünnepeles megnyitása.

Október 29-én a bíráló bizottságok működése, mi alatt a kiállítás zárva marad.

Október 30 és 31-én valamint november 1-én a kiállítás a látogatásra nyitva áll.

November 2-án délelőtt 11 órakor a megítélt jutalmak kiosztása.

November 3-án a tárlat javára visszamaradt tárgyak árverése és a kiállítás bezárása.

* * *

A kiállítás naponta délelőtti 9-től délutáni 4 óráig nyitva áll, belépti díj október 28-án és november 2-án (a megnyitás és jutalomosztás napjain) személyenként 20 kr., más napokon 10 kr.

A kiállítás egész tartamára érvényes: „Állandó jegyek“ darabonként 50 kr-ával az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalánál és a tárlati pénztárnál kaphatók. Az ilyen jegy csupán a rajta megnevezett egyénre szól és másra át nem ruházható., a kiállítók — jelentkezésük esetén — az „Állandó jegy“-et díjtalanul nyerik. Ha több kiállító egyesült egy csoportozatnak bemutatására, akkor csak az általuk kijelelt közös képviselő tarthat az említett ingyenjegyre igényt. —

Minden egyéb, még netán kívánatos részletes felvilágosítással szives megkeresésre az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala teljes készséggel szolgál.

Kolozsvárt, 1880. szeptember hó 14-én.

Az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti szakosztályának rendező bizottsága:

Veress Ferencz, s. k.

bizottsági elnök.

Ganauf Vilmos, s. k.

egyleti titkár.

Függelék.

Az erdélyi gazdasági egyesület által tenyésztésre ajánlott gyümölcsfajok a következők:

1. Almak: Nyári vaj alma, Fehér asztrakáni, Piros asztrakáni, Nyári piros Calvil, Szent János borizü, Nyári parmain, Nagy seiyom alma, Revali körteizü alma, Gravensteini, Skárlátpiros parmain, Őszi piros Calvil, Sándor czár, Danzigi szeges, Pomme ananás (belga), Luicken alma, Kék alma, Drap d'or, Pónyik, Batul, Nemes szercsika, Szász pap, Reinette musqué, Téli angol arany parmain, Blenheim-peppin, Angol kórodai reinette, Ananas reinette, Mulhaupt car-

min reinette, Fehér (Szacsvai) tafota, Muntineszkó, Angol Gulderling, Stettini piros (Török Bálint), Kewi izletes, De Jonghe róza almája, Hawley, Belmont, Monstreuse de Bergerac, Bouton d'or, Kaupanger Bouche, Calvil du Roi (Londoni-peppin), Kornwallisi fűszer alma (Cornish july flower), Orange-peppin Cox, Karmelita reinette (Gyöngy kormos), Orleansi reinette, Parker kormos peppinje, Ribston-peppin (Angol gránát), Adam parmain, Kanadai fehér (Párisi Rambour reinette), Court pendu rouge royal (Piros királyi kurtaszáru), L'abondante (Bótermő), Schönbrunni reinette, Baumann reinette, Sikulai alma, Kasseli nagy reinette, Champagnei reinette, Jacquin almája, Máдай reinette, Daru alma, Bánfli Pál, Borsos alma; — összesen 60 faj.

2. **Körték:** Apró Muskotály, Nyári zöld Magdolna, Juliusi esperes, Robin muskotály, Nyári király, Stuttgarti kecskeőr, Nyári tövis (pézsmá), Giffard vajoncza, Torzsátlan (Lőrincz Kovács) Vilmos körte, Congressus emléke, Salisbury, Őszi pergamen (Beurré blanche), Izenbart, Beurré de bois (Erdei vajoncza), Alexandrine Douillard, Bosc kobakja, Vermillon d'en haut, Pisztrang, Angoulemei hercegnő, Clairgeau, Charneusi izletes, Testvér körte (Deux soeurs), Coloma ősi vaj körteje, Szürke esperes, Louise bonne d'Avranches, Esperen vineuse, Admiral Cecil, Marie Louise, I. Napoleon vaj, Heléne Grégoire, Colmar d'Aremberg, Capiaumont, Diel vajoncza, Général Dutilleuil, Délice Hardenpont, Nec plus Meuris, Beurré d'Ghelin, Sterckman vaj, Jodoigne diadala, Senateur Vaiste, Uj Zéphirine, Egri körte, Esperen bergamotte, Rousselette van der Wecken, Téli Hardenpont, Dr. Capron, Jaminette, Madame Grégoire, Keveron sans pareil, Grumkowi vaj, Liegel téli vaj, Beurré d'Argenson, Passe Colmar (Regentin), Manna Colmar, Josephine des Malines, Nélis téli vajoncza, Brüsseli pergamen (Doyenne d'hiver), Bollweili vaj, Uj Fulvia; — összesen 60 faj.

A hadügyminiszterium helyet keres 400 remonda csikó számára.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur külön leiratban hívta fel az erdélyi megyék és lötenyésztő bizottságok elnökeinek figyelmét a hadsereg számára szállítandó lószükséglet érdekében.

A rendes csapatok és honvédség évi ló-szükséglete, béke időben mintegy 5—6000 darabra tehető. A tenyésztők érdeke hozza magával, hogy eladó lovaikat, minél kevesebb közvetítési veszteséggel, egyenesen a hadseregnek szállíthassák.

Az erdélyi gazdasági egyet évek óta tartó sürgetéseinek lett végre annyi eredménye, hogy mozgó loavatató bizottságok küldessenek ki s ez által a magán kezekre került szállítási üzlet igen merevvé vált monopoliumát megtörvén, minden egyes tenyésztőnek mód és alkalom nyujtassék, hogy eladásra kész s a követelt igényeknek megfelelő lovát, a vidéken működő katonai bizottságnak, minden évben közvetlenül mutathassa be és ajánlhassa fel; így lováért megnyerheti az államtól engedélyezett teljes árt, melynek jókora százaléka különben a közvetítők által tőle elvonatnék.

Ezen új vásárlási rendszer nincs még ugyan a hadsereg-nél teljesen elfogadva, de mégis az utóbbi időkben több oly lépés történt, mely a közvetlen lóvásárlások szerény kezdetét jelzi. Erdélyre nézve pár évvel ezelőtt egy külön katonai loavatató bizottság rendelkezett ki, melynek Kolozsvárt lakó főnöke felhatalmaztatott, hogy az erdélyi nagyobb vásárokat, méneseket és jobb tenyész-vidékeket beutazva, közvetlenül a tenyésztőktől vásárolhassa a szükséges lovakat.

A kezdeményezés tehát meg van, de egyelőre a had-

ügyminiszterium, Erdélyt tekintve, abban találja a közvetlen lóvásárlás legnagyobb akadályát, hogy az erdélyi anyag egy része ugyan származásra és vérre nézve jó s a csikók gondos nevelése esetében kitűnő, katonai czélokra alkalmas lovakat nevelne, de általában a csikókat igen sanyaruan nevelik: a fejlődésükre szükséges táplálékban, mozgásban nem részesítik és a mi fő hiba: gyakran már 2—3 éves korukban hámba fogják s a korai munka által tönkre teszik. Ez okozza aztán, hogy a loavatató bizottság, mely 4—5, egész 8 éves korig való kész lovak vásárlására van utalva, aránylag kevés alkalmas lovat talál.

E bajon a hadügyminiszterium az által kíván segíteni, hogy katonai csikó-telepek felállítását tervezi, melyek mindegyikében 400 darab csikó neveltetnék; ezeket 1—3 éves korukban egyenesen a tenyésztőtől vásárolnák s éltők 5-ik évéig nevelnék, a hadsereg számára.

Ennek a tervbe vett erdélyi csikó-telep felállításának most már csak azon akadály áll utjában, hogy megfelelő helyiséget és legelő területet még nem találtak. Ilyennek felajánlására hívjuk fel ezennel az erdélyi gazda közönséget, azon figyelmeztetéssel, hogy csak méltányos árak mellett lehet kilátásunk a sikerhez.

Az alábbiakban adjuk a berendezés és kellékek áttekintését, azon kimutatás után dolgozva, melyet Bylandt hadügyminiszter ur 1880. június 16-ról keltezte, közvetlenül az erdélyi gazdasági egyetnek megküldött:

1) Személyzet: 1 kapitány, 1 számvivő, 1 orvos, 1 állatorvos, 2 őrmester, 4 tizedes, 1 számvivő segéd, 1 gyógykovács, 40 legény, 3 mesterember, 3 tiszt szolga.

Ha a gazdaságot a hadügyminiszterium saját számlájára folytatja, kell még a fennebbi tisztán katonai személyzethez 1 gazdasági-intéző, 2 ispán, 2 béres gazda.

2) Helyiség. A fennebbi személyzet számára kell: 16 szoba, 1 kamra, 11 konyha, 7 padlás (hiju), 8 fás kamra, 1 kórházi szoba, 1 lakszoba mesterembereknek, 1 raktár, 1 kis szoba, gyógyszerek tartására. Ezen felül, ha szükséges, a gazdasági intéző és ispánok számára is alkalmas lakás.

3) Istálló. Minden egyes ló számára 3 meter hosszú és 1,38 meter széles álló hely. Összesen a 400 remondának mintegy 1836 négyzet meternyi helyre van szüksége a keresztfarokat, utakat nem számítva. Kell továbbá 1 kör-istálló 15—20 lóra; 1 különkör-istálló eshető gyanus betegeknek 10—15 lóra. Az istállók közelében alkalmas tiszta vizű kutak és itató váluk kellene. Mindenik istállóban 1—2 való felállítására alkalmas tér kell.

4) Legelő. Jó fűtermő vidékeken 1 lóra 1064 $\square$ öl legelőt szoktak számítani; 400 remonda számára tehát 276 hold legelő szükséges. Kevésbé jó fűtermés mellett 1 lóra 2471 $\square$ öl, összesen 460—640 holdnyi terület kell. Oly helyek, melyeket áradás szokott járni, nem használhatók. — Havasi legelő, ha 2 napi járóföldnél nem fekszik távolabb, nagyon kívánatos.

5) Kifutó hely. Az istállók közvetlen közelében, minden 40—50 lónyi csoportra akkora futkározó hely kell, melynek hossza 120, szélessége 60 lépésnyi. Az összes ló állomány

részére tehát legalább 10 ilyen hely, összesen $7\frac{1}{2}$ hold terület kívántatik.

6) **Járulékok.** A csikó-telep fekvéséhez képest szükség lesz, több-kevesebb olyan szántóföld, rét és kert területre melyet a hivatalnokok fizetés pótlék gyanánt kapjanak.

Minden esetre kelleni fog: 1 kovács műhely, 1 külön álló kór-istálló, 1 kór-szoba, 2 foghely. Vajon a napi fogyasztásra kivett takarmánynak külön helyiség kell-e? azt a helyi viszonyok döntenek el.

7) **Általános megjegyzések.** A csikó-teleppel kapcsolatba hozandó gazdaság célja csak az, hogy a remondák számára zabot, szénát, lóheret, szalmát stb. olcsóbban lehessen előállítani, mint készpénzen való vásárlás által. Ha ezen utóbbi feltétel megvan, gazdaság folytatásra nincs szükség. Alkalmatlanok nélkül azonban a csikók fejlődése nem lenne biztosítva. Szerelvények (fundus instructus) a helyi viszonyoknak megfelelő mennyiségben álljanak rendelkezésre. Mennyi takarmányt kelljen egyes csikókra számítani: a lovasság lovai számára kiszabott rendes takarmány-illeték, tájékozásul szolgálhat a vállalkozónak.

— Ennyire terjedt a közönség a hivatalos körirat. Mi csak melegen ajánlhatjuk s mentől jobb sikert kívánhatunk hozzá.

Sz. S.

Válasz

Fekete Pál ur feletére.*)

Felvincz, 1880. aug. 29.

Ha megbocsátható volna is Fekete Pálnak a durva hang, mellyel engemet (s eshetőleg másokat is, kik még ilyenre vállalkoznának) felvilágosításaimért el akar ijeszteni a további felszólalástól, de nem engedhető meg azon irodalmi handa-banda, mely egész feleletét jellemzi. Valódi szájalom fogja el az embert azon stilistikai kinlódások látására, mellyel a „tudós“ tanár igyekszik eszméit kifejezni és szégyen érzete a miatt, hogy egy ugynevezett „tanár“ még írni sem tud saját anyanyelven.

Mikor canonizáltatta magát Fekete Pál ur? hogy az ő kimondott szavához, leirt betűjéhez szó ne férhessen s a ki azt helyreigazítani bátorodik: rosz indulat és rágalom vádjával illesse!

Ha valóban oly érzékenyek akarunk lenni alaposságunkra, akkor legalább lelkiismeretet kell csinálni hivatásunkból. Akkor ne áruljuk az 1874-ben hevenyében és felületesen össze gyűjtött adatokat, a közönség félrevezetésére, 1880-iki datummal; hanem találjunk 6 év alatt módot az egyes borvidékeknek „bár egyszeri“ meglátogatására s csak azt írjuk bizonyosnak, a mit bizonyosan tudunk.

Ha nem rendkívüli és izgatott állapotában olvasta volna észrevételeimet, átlátja vala, hogy én csak azon esetben állítottam, hogy az általa kimutatott új szőlőterület helyett annak kétszeresse felel meg a valónak, ha egyebütt is oly alaposság-

*) Adtuk volt Fekete Pál ur feleletét, az ő határozott kívánságára minden változtatás és hiányások nélkül. De most már bocsánatot kell kérnünk, ha lapunk különben is szűk terét a száharez előtt bezárva, Mészáros J. ur. válasznak csak is lényegesebb részét közöljük a főnévbölcseknél. A változatlan kézirat t. beküldő ur rendelkezésére áll.

gal szedte össze statisztikai adatait mint Felvinczen, a hol, mi ként bebizonyítottam még kétszeresenél is több az ujonnan beállított szőlő.

Tehát csak feltételes volt ez állításom. Egyébiránt nagyon neveléses színben tűnik fel azon Don Quichotte lovaghoz méltó hetvenkedés, mellyel Fekete Pál ur mégis az ő 1265 holdjának védelmére száll, épen akkor, midőn én és Timár Károly ur egy lapon rajta csíptük a fillentésen.

Tölem rigolirozhat Fekete ur nyugodtan, jó pénzért, tovább! Én nem háborgatom az ő új holdjait és hobortjait.

Mészáros István.

Felhívás

az erdélyi t. cz. szőlőbirtokosokhoz! Országos borászati kormánybiztos Miklós Gyula ur f. é. augusztus 29-éről tudatta alóliirt egylettel, hogy külföldi kereskedőkhöz mult hó elején intézett körlevelére, több németországi és schweizi megbízható cég azon megkereséssel fordult hozzá: nevezzen meg oly magyarországi szőlőbirtokosokat, kik a közelebbi ősz folytán hajlandók lennének akár jókor érő csemege, akár később érő és messzebb szállításra alkalmas bor szőlő-fajokat, gyümölcs gyanánt, nagyobb mennyiségben eladni.

Ugyszintén, hogy hozzon ajánlatba az egylet oly egyéneket, kik mint kereskedelmi közvetítők, az ország nagyobb szőlőtermő vidékei központján fekvő vasúti állomásokról, a külföldi kereskedőkkel kötendő szerződés alapján a szállítás kezelését és felügyeletét magokra vállalnák.

Az érett szőlőgyümölcs szállítására alkalmas és a vasúti kocsik termértékére való figyelemmel nevezett kormánybiztos ur jól összeeresztett mustraládákat fog utánkészítés céljából megküldeni, melyek egy fél hüvely vastag deszkából, 3 láb h. 1 és fél láb széles és fél láb magasra vannak készítve s felül ritka szövet vagy lécz által legöngyölhetők és elzárhatók. Ezen ládákban fognak mutatványul, a megrendelő külföldi cégek számlájára, a legelső próba-szállítások történni.

Sziveskedjenek mindazok, kik az ezen felhívásban megjelölt egyik vagy másik, avagy mindkét minőségben, szőlőgyümölcs eladásra és a szállítás közvetítésére vállalkoznának, ajánlataikat az Erdélyi pince-egyletnek Kolozsvárra címezve, szeptember 20-ig beküldeni; megjelölve a mennyiben lehetséges: mekkora területről, hány metermázsa, milyen minőségű szőlőt és milyen árban ajánlanak fel eladásra. Az Erdélyi pince-egylet igazgató választmányának megbizásából.

Kolozsvárt, 1880. szept. 7-én.

Szabó Sámuel.

Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. aug. hó 31-től—sept. 7-ig.

M e g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltek
N.-Küküllő	Nagy-Sink	1 szarvm.	lépfene	elhullott
"	Moha	5 "	"	"

Magyarország területe marhavészmentes, Horváth-Szlavonország 2 községében marhavész uralkodik.

Egyveleg.

— A lapunk mai számában foglalt hirdetést, mely az erdélyi gazdasági egyesület köztelkéről eladandó termékeket tartalmazza, azon megjegyzéssel ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, hogy e kimutatás a megrendelni kívánók óhajására külön is meg fog küldetni.

— Az erdélyi pincze-egyesület igazgató választmányára figyelmezteti részvényeseit, hogy a hátralékok befizetését sürgető hivatalos felhívás, a Budapesti közlöny 101. 102. és 103. számaiban megjelent.

— A kolos-monostori ösztöndíjakra a nmlgu földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi m. kir. miniszter Bárány Gábor ur az erdélyi gazd. egyesülethez 23191. sz. a. intézett magas átiratával a következő folyamodokat nevezte ki, u. m. Pálfi György, Demeter Sámuel, Bedő Béla, Fehrentheil Vilmos, Kaló András, Kelemen István és Szantner Lajos, a szabad helyeket pedig: Virágh Domokos, Fejér Károly, Szeberényi Gusztáv, Ujsághi Zsigmond, Bruszt Lajos és (feltételesen) Séc Lászlónak adományozta.

— Magyarország borászati térképe igen nagy alakban diszes kiállításban jelent meg és 6 frtért Posner Károly Lajos budapesti üzletében megszerezhető; ajánljuk az érdeklődők figyelmébe, kik különben e mappát erdélyi gazd. egyesületünk irodájában a rendes hivatalos órákban megtekinthetik.

— Patkány és egerek ellen egyszerű és biztos szerül Windisch János ur, pestmegyei Közép-Peszér pusztán hasznóbérlő, az általa használt légszeszgyári kőszén-kátrányt ajánlja, mely a gazdasági s házi állatoknak egyébként ártalmatlan. Több hónapi tapasztalat után meri ajánlani és nyilvánítani, hogy ez egyszerű eljárással sikerült a patkányokat és egereket a következő módon kiirtani: közep-nagyságu, kátrányba mártott ecsettel minden hozzáférhető patkány- és egerlyuk kívülről körben 2—6 centimetryire, belülről pedig a lyuk gömbölyüése és a járásukba eső hézag hevenként kétszer jól bemázoltatik (délután jobb, mint délelőtt, mert a kátrány később sűrűsödik) és a lyukak mindaddig nyitva tartatnak — körülbelül 14 napig — míg a patkányok és egerek nem kevesbülnek; az időközben kapart lynkak szinte a fentebbi módon bemázoltatnak és említett idő múlva berakatnak. Az emélt kimenő állat kátránnyal érintkezik, magát avval bekeni, a földre hever, e közt a kátrány lábaira tapad, menés közt akadályozza, a bőrre ragadva sebeket és viszketegséget okoz; ekkor az állat magát tisztogatni és rágni kezdi, míg végre elpusztul. Az ecsetelésnél nagyon ajánlandó a szorgalmas kitartás. Windisch urnak szives közléscért az erdélyi gazd. egyesület igazgató választmányára köszönetet mondott, olvasóinkat pedig kéri, ne sajnálják e csakugyan véghetedenül egyszerű szerlet megkísérteni s az eredményről lapunkat annak idején tudósítani.

Vidéki gazdasági tudósítás.

Felső-Rákos, 1880. szeptember 10.

Időnk egyik szépsőségből a másikba esett ez évben. Az aratás kezdetén zállott esős idő — mely alig engedte azt is bevégezni — tartott augusztus végéig. A buza és rozs betakarítása e miatt soká késelt. Sok kalangya megkelt a mezőn, végre azonban általános szárazság lett, a mely lehetővé tette a kévék kiszáritását és a betakarodást. Szántó földjeink a sok eső jótékony hatása alatt annyira helyreállottak, hogy aratásunkat a közepesnél jobbnak mondhatjuk. A buza kalangyája (27 kéve) 60, a rozsé 80 literűd. Tavaszai vetéseink szépek. A zab dúsabban termelt mint bármikor. A törökbuza is kitünő. Ellenkezőt mondhatunk a burgonyáról, mely alig adja ki azt, mit beie ültettünk a földbe s e mellett véghetetlenül romlik. Kerti veteményeink is jól teremnek, csak a paradicsomalma pusztul el és megfeketedve hrsználhatatlanná lesz. Gyümölcs-termésünk semmi sincs. Makk erdecinken bőven van és ha korai hoharmat nem találja, seitéseink jól meghizhatnak. Ugarlás forgatás maga idejében végződött. Takarmánytermésünkről irhatom, hogy a széna közepesen termelt, a sarju pedig oly dúsán, hogy legtöbb helyt több termelt, mint széna. Tarló kaszálást is sokan készítették. Luczernát 5-ször lehetett eddig megkaszálni ez évben, a mi nálunk ritkaság. Az állatok is egészségesek, de juhaink az esős időben aligha meg nem métyesedtek.

Török Áron.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1880. szeptember 4-től szeptember 11-ig

Buza szilárd; forgalom 60,000 metermázsa, ár 10 frt 57 krig.

Rozs bágyadt, forgalom 4000 metermázsa, ár 9 frtől 9 frt 20 krig.

Árpa meglehető, forgalom 4000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6 frt 25 kr., seres árpa — frt.

Zab emelkedő, forgalom 5000 metermázsa, ár 5 frt 30 6 frt 10 krig.

Törökbuza gyenge, forgalom — metermázsa, ár 5·62 — 5·71 frtig.

Gyapju gyárilag mosott 10,800 kilogr. 2 frttől 3 frt 10 krig.

Gabona-árak:

	minimum és maximum: Budapest sept. 11.	Bécs sept. 11.
Buza	10·40—11·35 frt	10·20—12·00 frt
Rozs	9·10— 9·30 frt	9·45—10·25 frt
Árpa, takarmány	6·00— 6·20 frt	6·00— 6·65 frt
Árpa, szeszfőzésre	7·00— 7·50 frt	7·60—10·30 frt
Árpa, seres	8·00— 9·00 frt	— — — frt
Zab	5·70— 5·90 frt	6·65— 7·15 frt
Törökbuza	7·70— 7·75 frt	8·40— 8·60 frt

Budapesti marhavásár sept. hó 9-én Öszszes felhajtás 1844 drb. nagy és 2687 drb. apró marha. Ebből eladatott 57 drb. bika, 539 drb. ökör, 804 drb. vágó tehén, 262 db. fejős tehén, 162 db. bival, 316 db. borju, 2340 db. birka. Árak: bika darabonként 62—118 frt, ökör páronként 140—

300 frt, vágó tehén páronként 115—230 frt, fejős tehén darabonként 60—160 frt, bival páronként 130 frt, borju darabonként 9—21 frt, bárány páronként nehéz 1 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 50—53 frt, bálnéhús 49—51 frt, borjuhús 70—90 frt, bivalhús 46—49 frt.

Bécsi marhavásár sept. 7-én. Összes felhajtás 2403 drb és pedig 1185 drb. magyar, 916 drb. lengyel és 302 drb. német fajta, melyből 2308 drb. ökör, 51 drb. tehén, — drb. bika és 44 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 55—60 frt, lengyel 55—59 frt, német 56—60 frt, tehén 48—53 frt, 48—53 bika frt. Lábán darabonként 105—210 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár sept. 10-én. (Az első magyar sertéshizlalo és kölcsönölegező részvénytársaság jelentése.) A tekintélyes forgalom daczára az árak nem tarthatták magukat, mert vidékt hizlalók részéről sok kínálatott.

Heti átlag árak: magyar válogatott 220—280 klgr. 58—58½ kr, válogatlan 57—57½ kr, 160—220 klgr. 59—60 kr, vidéki sertés 58—58½ kr, öreg 57 kr, szerb 57½—58 kr., román — kr. klgrmkiat tiszta suly.

Eliség árak: tengeri 8 frt, árpa 6 frt 25 kr. mm. készpénzért, városi raktárban. Helyi állomány: szeptember 3-án maradt 66,850 drb. Felhajtás: Alvidékről hizott 4540 drb., alvidékről sovány 820 drb., Szerbiából 720 drb., Romániából 1030 drb., Magyar k. állam vasuttal 140 drb. összesen 76,670 drb. Elhajtás: Felvidékre 450 drb., Bécsbe (m. héten 596 drb.) 3080 drb., Csehországba 700 drb., Bodenbachon át 2370 drb., Rulkán át 790 drb., Összekelő vasuttal 30 drb., Budapesti fogyasztás 1610 drb., Kültelki fogyasztás 60 drb., összesen 9090 drb. Marad állomány 65,010 drb. A részvény szállásokban 12,713 drb. van elhelyezve.

Az egészségügyi és transito szállásokban szeptember 3-án maradt 3728 drb., felhajtattott: szerb 225 drb., román 1038 drb., összesen 5489 drb., ebből eladatott 1183 drb., marad állomány 4308 drb. és p. 1105 drb. szerb és 3200 drb. román. A vizsgálat által eddig 882 drb. a fogyasztás alól kivonatván; kiirtatott.

Disznózsir emelkedőt; kész áru hordóval együtt 72·50—73·50 frt, szeptember havi kötésben hordó nélkül 70 frt.

Szalonna jó keresletben; városi áru 66—66·50 frt, füstölt szalonna 70—71 frt.

Bécsi sertésvásár szep. 7-én. Összes felhajtás 3442 drb. és pedig 780 drb. nehéz, 799 drb. középnehéz és 1863 drb. süldő; melyből 1464 drb. magyar, 1863 drb. orosz-lengyel, 115 drb. szerb fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 53—54·50 frt, középnehéz 50—52 frt, süldő 40—49·50 frt; szalonna és zsir 63—66 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Lezálog-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 4½, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett, ugyszintén bekebelezett terhek kifizetését gyorsan eszközli a

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda”.

(2.) (37—52.) Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.
Ertekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 2—3 óráig.

(24.) Ajánlkozás. (1.—3.)

Az orsz. magyar gazd. egyesület istvántelki földmives és kertész iskola 3 éves, valamint az érdiszegi m. kir. vinczellér-képezde 2 éves tanfolyamát jó sikerrel végzett és mind a két intézetből oklevelet nyert ifju, méltányos díjazásért: gyümölesészeti, szőlészeti és pincze-mesteri állást kész elfogadni s mint erdélyrészi, leginkább itt óhajtana alkalmazást nyerni. Szives tudakozódásokra bővebb felvilágosítással kész szolgálni

TAKÁCS MÓZES,
iskolatanító Vizaknán.

A szürethez

(23.) ajánljuk legjobb szerkezetű (2.—6.)

borsajtókat

orsóval és a nélkül, szőlő-malmokat 30 frttól 105 frtig, szőlő-morzsoló-szitákat, darabja 7 frt, borlehuzó-gépek (szivattyuk) legújabb szerkezet, szélkazánnal és golyó-szelentyüvel, melyekkel mustot, valamint bort a seprütől egészen tisztán lehet lehozni, a nélkül, hogy azt felkeverje.

Valódi amerikai nyomó és szivó ruggyanta-tömlők, borlehuzó-tömlők, palaczkok betöltési készletek, dugasztó-gépek valamint mind a pincze-eszközökhöz tartozó cikkek.

Képes árjegyzékek kívánuatra ingyen kiszolgáltatnak.

SCHOTTOLA ERNŐ és NEOSCHIL,
Budapest, váci-körut 28. sz.

KIMUTATÁS

az erdélyi gazdasági egyesület köztelkéről Kolozsvártt 1880 őszén és 1881 tavaszán kiadható kerti termékekről.

Általános tudnivalók.

1) Szives megrendeléseket csakis az erdélyi gazdasági egyesület **titkári hivatala** fogad el és azokat **készpénzfizetés vagy utánvét mellett** expedálja.

2) A megrendelések **beérkezésök sorrendje szerint** foganatosítatnak, helyt házhoz küldetnek, vidékre pedig a t. vevő kívánsága szerinti alkalommal szállítatnak el.

3) Világosan kitétetni kérjük a megrendelésben, hogy, ha valamely faj időközben elfogyott volna: lehet-e azt vagy nem — hasonló jóságú fajjal pótolni.

4) Az egyesületi hivatalos helyiség: **Kolozsvártt, belmonostorutcza 8. szám** alatt van.

<p>Almák.</p> <p>1. Bánffy Pál almája. 2. Parmain, angol arany téli. 3. Peppin, Cox Orange. 4. Pónyik. 5. Reinette, gyöngy (karmelita).</p> <p>Körték,</p> <p>1. Angoulemei herczegnő. 2. Ananas nyári. 3. Bergamotte, nyári (Király). 4. " őszi. 5. " brüsseli, (Doyenne d'hiver). 6. " d'Esperen. 7. " Lauerhusvéti. 8. Belle Alliance. 9. Clairgeau vaj.</p>	<p>10. Colmar Souverain. (d'Arngenson). 11. " Manna. 12. " Passe. (d'Aremberg, Regentin). 13. Császár, nyári. 14. Delice Hardenpont. 15. Dechant, téli. 16. Diel vaj. 17. Grumkowi vaj. 18. Hardenpont, téli (Kronprinz Ferdinand). 19. Isambert, bronz színű. (Szürke őszi vaj). 20. Jaminette. 21. Liegel, téli vaj. 22. Magdolna, nyári. 23. Madame Elise Grégoire. 24. Muskotály apró (öt egy falat).</p>	<p>25. Napoleon vaj. 26. Napoleon III. 27. Nőczomb (Cuisse Madame) 28. Saint Germain. 29. Szent Balázi vaj. 30. Senator Moselmann. 31. Stuttgarti kecskeőr. 32. Six vajonca. 33. Triomphe de la pomologie. 34. Tél csodája. 35. Tottleben tábornok. 36. Vilmos vaj. 37. Virgouleuse.</p> <p>Kajszinbaraczk.</p> <p>1. Ambrozia. 2. Breda. (Ananas). 3. D'Auvergne. 4. Hollandi korai. 5. Nancy.</p>	<p>6. Nagyszombati nagy.</p> <p>Szilva.</p> <p>1. Olasz szilva. 2. Procureur. 3. Reine Claude, zöld. 4. Victoria.</p> <p>Cseresznye.</p> <p>1. Bors ropogós. 2. Disznódi fűszeres fekete. 3. Lauermann Herzkirsche. 4. Májusi cseresznye. 5. Napoleon I. 6. Werder feketéje.</p> <p>Meggy.</p> <p>1. Montmorency. 2. Prágai muskotály. 3. Spanyol meggy.</p>
---	---	--	---

Megjegyzések.

1. Oltovány ára darabonként	30 kr.
2. Oltógaly darabonként	2 kr.
3. Málna, ribiszke és egresfa darabja	2 kr.
4. Takarmányrépa metermázsánként	piaczi árban.
5. Pignoletto és Motteaux kitünő korai törökbuza, hectoliterenként	piaczi árban.
6. Vadonczok, magról nevelve (alma, körte, szilva és cseresznye) százanként	1 frt 50 kr.
7. Csomagolás fejében minden darab csemete után 2 kr. pakolási díj jár. Oltógaly és egyebek csomagolásánál, a pakolás ára a csomag nagysága szerint számíttatik.	

Kelt Kolozsvárt, 1880. szeptember hó 12-én.

Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmánya.

Pincze felszerelési eszközök, bor és sörfejtő szivattyúk, dugaszoló és palaczköltő gépek,

de különösen gazdasági gépek nagy raktára, ugymint
törökbuza morzsolók 35 forinttól kezdve,

Mayer-féle Trieurök,

melyek a konkolyt, bükkönyt és vad zabot tökéletesen kiválasztják
kaphatók kedvező feltételek és jótállás mellett

az első magyar gazdasági gépgyár összpontosított raktár
és gépműhely erdélyországi fióktelepében

(5.)

(28.—45.)

WALSER FERENCZ-nél

Kolozsvártt, bel-monostorutcza 12. szám.

Piaczi árak.

A hoti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsa*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
Á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	sept. 7	650	625	650	—	220	550	220	100	300	36
Brassó	sept. 3	700	560	500	380	210	510	270	—	225	48
Osik-Szeroda	sept. 1	800	—	500	400	300	525	180	80	175	36
Déva	sept. 7	830	760	620	360	380	600	460	100	250	36
Déva	sept. 4	840	620	600	570	700	600	330	180	220	36
Érzsébtváros	sept. 11	650	550	500	—	200	450	180	—	250	44
Fogaras	sept. 3	822	—	600	—	170	667	160	—	250	42
G.-Fehérvár	sept. 4	1040	930	840	—	720	735	280	100	240	48
Gy.-Sz.-Mihály	sept. 4	840	—	840	—	350	550	270	70	—	38
Kolozsvár	sept. 9	700	—	550	—	180	490	250	200	300	48
M.-Vásárhely	sept. 9	950	820	840	500	110	610	300	100	450	40
Nagy-Bányd	sept. 9	900	720	600	—	226	500	420	120	260	44
N.-Szében	sept. 10	700	550	500	430	190	500	180	100	300	44—48
Szegesvár	sept. 9	660	480	420	—	200	450	120	—	150	44
S.-Sz.-György	sept. 6	700	680	430	320	190	500	300	160	250	44
Sz.-Régen	sept. 9	675	512	537	275	212	475	170	70	200	40
Sz.-udvarhely	sept. 7	850	650	500	—	225	500	240	50	200	36

*) A csillaggal jelelt árak metermázsaérténdeők.

Melléklet

100 darabonként 1 forint 40
krjával számítatnak.

A hirdetés czévvégét
a t. megrendelőnek minden
költségen díj nélkül toz-
sácz szerint akarhányszor
változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.		szori hirdetésnél									
A kívánt tér megnevezése		1	1-3	3-5	5-12	12-18	18-24	24-30	30-36	36-42	42-52
		fizetendő forint									
1/2 v. egész oldal		7	30	35	65	95	120	140	160	180	210
1/3 v. fél		4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
1/4 v. negyed		3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
1/6 v. nyolcad oldal		2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
1/8 v. tizenhatad		1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai
és

lapunk t. előfizetői
25% vagyis egy negyedrészt
engedményben részesülnek
ha hirdetésük beküldésekor
tagssági vagy előfizetői
minőségükre hivat-
koznak.